

Strasbourg, den 11.12.2018
COM(2018) 845 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD OG RÅDET**

17. statusrapport om opbygningen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion

I. INDLEDNING

Dette er den 17. rapport om de yderligere fremskridt, der er gjort med opbygningen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion. Rapporten omhandler fremskridtene under to hovedsøjler: På den ene side tackling af terrorisme og organiseret kriminalitet samt de midler, der understøtter dette, og på den anden side styrkelse af vores forsvar og opbygning af modstandsdygtighed over for disse trusler. Europa-Parlamentet og Rådet har de seneste måneder gjort store fremskridt inden for en række lovgivningsmæssige prioriteter. Men for en lang række vigtige prioriterede foranstaltninger mangler der stadig politisk enighed, og medlovgiverne skal gøre en større indsats. Med valget til Europa-Parlamentet i maj 2019 vil de næste par måneder være afgørende, hvis der skal skabes resultater, hvad angår de udestående prioriterede forslag, som Kommissionen har fremsat med henblik på at fuldføre sikkerhedsunionen, sådan som kommissionsformand Jean-Claude Junckers opfordrede til det i sin tale om Unionens tilstand 2018.

På Det Europæiske Råds¹ møde den 18. oktober 2018 bekræftede EU's ledere deres tilsagn om at styrke Unionens interne sikkerhed og anerkendte, at der de seneste år er gjort store fremskridt for at styrke den interne sikkerhed gennem bedre samarbejde, konkrete foranstaltninger og vedtagelse af en række retsakter. På den baggrund opfordrede Det Europæiske Råd til, at der gøres en indsats for at komme videre med behandlingen af Kommissionens forslag med henblik på at forebygge, reagere på og forhindre cyberangreb, forhindre spredning af terrorrelateret onlineindhold, sikre hurtig og effektiv grænseoverskridende adgang til elektronisk bevismateriale, fremme adgang til finansielle oplysninger og forbedre informationssystemers og databasers interoperabilitet. I rapporten gøres der rede for status i forhandlingerne om disse vigtige initiativer, og medlovgiverne opfordres til at bestræbe sig på at vedtage dem hurtigt (se også listen over alle initiativer vedrørende sikkerhedsunionen i bilag I). Det Europæiske Råd opfordrede også til en gennemgang af Kommissionens forslag om at udvide Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetencer til at omfatte grænseoverskridende terrorhandlinger, og Kommissionen mener, at det er vigtigt at undersøge fordelene ved denne tilgang. Derudover fremhævede stats- og regeringscheferne vigtigheden af at beskytte Unionens demokratiske systemer og bekæmpe spredning af desinformation ved det forestående valg til Europa-Parlamentet. På Det Europæiske Råds næste møde den 13. og 14. december 2018 vil udbredelsen af desinformationskampagner også blive drøftet som en akut udfordring for de demokratiske systemer, der kræver hurtig handling, navnlig for at sikre frie og retfærdige valg i EU og i de enkelte nationalstater. På den baggrund beskriver rapporten de fremskridt, der er gjort for at sikre modstandsdygtige valgprocesser i Unionen.

I deres fælles erklæring om EU's lovgivningsmæssige prioriteter for 2018-19² fremhævede formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen beskyttelsen af EU-borgernes sikkerhed som en af de højeste prioriteter. De tre institutioner gav tilsagn om at behandle forslag vedrørende sikkerhedsunionen som vigtige prioriterede foranstaltninger, der skal tages stilling til før udgangen af den indeværende valgperiode. Arbejdet skal fortsætte med udgangspunkt i de fremskridt, der allerede er gjort det seneste år, og Kommissionen opfordrer medlovgiverne til at gøre en større indsats i forhandlingerne.

Kommissionen ser frem til Europa-Parlamentets vedtagelse af rapporten om resultater og

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/36775/18-euco-final-conclusions-en.pdf>

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint-declaration-eu-legislative-priorities-2018-19_en.pdf

anbefalinger fra Det Særlige Udvalg om Terrorisme, der er planlagt til den 12. december 2018. Rapporten vil være et vigtigt bidrag til arbejdet med at bekæmpe terrorisme og sikre videreudvikling af sikkerhedsunionen.

II. REALISERING AF LOVGIVNINGSMÆSSIGE PRIORITETER

Medlovgiverne har de seneste måneder gjort betydelige fremskridt, hvad angår en række lovgivningsmæssige prioriteter, navnlig vedrørende styrkelsen af Schengeninformationssystemet, forordningen om cybersikkerhed og andre betalingsmidler end penge. Men for en lang række vigtige prioriterede foranstaltninger er der stadig ikke opnået politisk enighed, og der skal gøres en større indsats for at få dem vedtaget inden valget til Europa-Parlamentet (se også listen over alle initiativer vedrørende sikkerhedsunionen i bilag I).

1. Stærkere og mere intelligente informationssystemer for sikkerhed og grænse- og migrationsforvaltning

Kommissionen glæder sig over de store fremskridt, som Europa-Parlamentet og Rådet har gjort med hensyn til lovgivningsforslagene for at opnå **interoperabilitet mellem EU's informationssystemer** for sikkerhed og grænse- og migrationsforvaltning³. Forslagene vil give medlemsstaternes grænsevagter, immigrationsmyndigheder og politimyndigheder nøjagtige og pålidelige oplysninger og dermed mulighed for at opdage personer med flere identiteter og bekæmpe identitetssvig. Der fandt treparts møder sted den 24. oktober 2018, den 15. november 2018 og den 27. november 2018. I tråd med den fælles erklæring opfordrer Kommissionen medlovgiverne til at nå til politisk enighed på det næste treparts møde den 13. december 2018.

Interoperabiliteten mellem informationssystemerne vil omfatte **visuminformationssystemet**. Europa-Parlamentet og Rådet arbejder fortsat på lovgivningsforslaget fra maj 2018⁴ om at gennemføre grundigere baggrundskontrol af visumansøgere, bygge bro over sikkerhedsinformationskløfterne gennem bedre udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne og sikre fuld interoperabilitet med andre databaser i hele EU. Kommissionen opfordrer medlovgiverne til at vedtage deres forhandlingsmandater så hurtigt som muligt for at kunne nå til enighed om denne foranstaltning inden for Europa-Parlamentets nuværende valgperiode.

Når først lovgivningsforslaget er vedtaget, vil informationssystemernes interoperabilitet også gøre det muligt at drage fuld nytte af det **styrkede Schengeninformationssystem** som vedtaget af medlovgiverne den 28. november 2018⁵.

Interoperabiliteten vil tillige gælde den foreslåede⁶ udvidelse af **det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre** til også at omfatte tredjelandstatsborgere. Med forslaget oprettes en central database, der giver mulighed for hurtigt at kontrollere, om der i en medlemsstat er afsagt dom over en tredjelandsborger. Kommissionen opfordrer

³ COM(2017) 793 final af 12.12.2017, COM(2017) 794 final af 12.12.2017, COM(2018) 478 final af 13.6.2018 og COM(2018) 480 final af 13.6.2018.

⁴ COM(2018) 302 final af 16.5.2018.

⁵ COM(2016) 881 final af 21.12.2016, COM(2016) 882 final af 21.12.2016 og COM(2016) 883 final af 21.12.2016.

⁶ COM(2017) 344 final af 29.6.2017.

medlovgiverne til at afslutte forhandlingerne om dette prioriterede lovgivningsinitiativ på det næste trepartsmøde den 11. december 2018.

Informationssystemernes interoperabilitet vil også omfatte Eurodac. Kommissionens forslag om at styrke **Eurodac**⁷ vil udvide dets beføjelser til ikke kun at omfatte identificering af asylansøgere, men også af tredjelandsstatsborgere, der opholder sig ulovligt i EU, og personer, der rejser ind i EU på irregulær vis. Kommissionen har for nylig beskrevet fordelene ved at vedtage dette forslag som et af fem forslag under det fælles europæiske asylsystem, hvor man er tæt på at nå til enighed⁸. Disse forslag bør vedtages inden valget til Europa-Parlamentet.

For at opnå stærkere og mere intelligente informationssystemer for sikkerhed og grænse- og migrationsforvaltning opfordrer Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet til:

Prioriteter i den fælles erklæring:

- at nå til enighed om lovgivningsforslagene om **interoperabilitet** senest ved udgangen af i år
- at nå til enighed om lovgivningsforslaget om at udvide det **europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre** til også at omfatte tredjelandsstatsborgere, senest i december 2018
- at vedtage lovgivningsforslaget om **Eurodac**, hvor man er tæt på at nå til enighed, inden valget til Europa-Parlamentet.

Andet:

- at vedtage deres respektive forhandlingsmandater vedrørende lovgivningsforslaget om styrkelse af **visuminformationssystemet** så hurtigt som muligt.

2. Øget sikkerhed gennem styrket forvaltning af de ydre grænser

En stærk og pålidelig beskyttelse af de ydre grænser er en forudsætning for sikkerhed i området med fri bevægelighed uden kontrol ved de indre grænser. Dette er en fælles opgave for medlemsstaterne, der skal sikre forvaltningen af deres ydre grænser i egen interesse såvel som i den fælles interesse, med hjælp fra **den europæiske grænse- og kystvagt**. Som reaktion på Det Europæiske Råds konklusioner fra juni 2018⁹ foreslog Kommissionen i september 2018¹⁰ at konsolidere den europæiske grænse- og kystvagt yderligere og give grænseagenturet mere kapacitet til pålidelig og kontinuerlig support. Kommissionens forslag fastholder, at hovedansvaret for at beskytte de ydre grænser ligger hos medlemsstaterne, men vil give grænseagenturet de nødvendige redskaber til at støtte op om dette med et permanent korps på 10 000 europæiske grænsevagter. Den gradvise, men hurtige etablering vil give et umiddelbart boost til EU's kollektive evne til at beskytte de ydre grænser og foretage tilbagesendelser fra EU på en effektiv måde.

På rådsmødet for retlige og indre anliggender den 6. december 2018 nåede man frem til en delvis generel indstilling til tilbagesendelse og relaterede eksterne aspekter af Kommissionens

⁷ COM(2016) 272 final af 4.5.2016.

⁸ Migrationsforvaltning i alle dets aspekter: Fremskridt inden for den europæiske dagsorden for migration, COM(2018) 798 final af 4.12.2018.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/media/35936/28-euco-final-conclusions-en.pdf>

¹⁰ COM(2018) 631 final af 12.9.2018.

forslag. Men der skal arbejdes mere intensivt med alle aspekter af forslaget for at opnå et mandat så hurtigt som muligt i januar, så trepartsdrøftelserne med Europa-Parlamentet kan gå i gang. I Europa-Parlamentet forventes rapporten fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender at blive vedtaget i januar 2019. Dette lovgivningsforslag er en klar prioritet for Den Europæiske Union, og Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at vedtage det i løbet af Europa-Parlamentets nuværende valgperiode.

For at styrke sikkerheden gennem bedre forvaltning af de ydre grænser opfordrer Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet til:

Initiativer i forbindelse med talen om Unionens tilstand 2018:

- så hurtigt som muligt at vedtage deres fulde forhandlingsmandat vedrørende lovgivningsforslaget om at styrke **den europæiske grænse- og kystvagt**, så lovgivningen kan vedtages i løbet af Europa-Parlamentets nuværende valgperiode.

3. Forebyggelse af radikaliserings

Rådet er godt i gang med forhandlinger vedrørende Kommissionens forslag til forordning om **terrorrelateret onlineindhold**, der blev forelagt sammen med talen om Unionens tilstand 2018¹¹. Formålet er at etablere klare og harmoniserede retlige rammer til at forebygge, at hostingtjenester misbruges til at sprede terrorrelateret indhold på nettet, samtidig med at der sikres fuld beskyttelse af de grundlæggende rettigheder. Forslaget til forordning er et svar på de indtrængende opfordringer fra både Det Europæiske Råd¹² og Europa-Parlamentet¹³. Kommissionen glæder sig over, at man vedtog en generel indstilling på rådsmødet for retlige og indre anliggender den 6. december 2018. Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet til at fremskynde sit arbejde med dette forslag, så det kan blive vedtaget i den nuværende valgperiode.

Samtidig er Kommissionen fuldt indstillet på at støtte medlemsstaterne og udbydere af hostingtjenester i deres bestræbelser på at tackle terrorrelateret onlineindhold. EU's **internetforum** vil fortsat fremme medlemsstaternes og hostingtjenesteydernes frivillige samarbejde og tiltag for at reducere tilgængeligheden af terrorrelateret onlineindhold og styrke civilsamfundets aktører med henblik på at øge mængden af effektive, alternative budskaber på nettet. Det fjerde ministermøde i EU's internetforum fandt sted den 5. december 2018. Der blev gjort status over fremskridtene de seneste tolv måneder, hvad angår fjernelse af terrorrelateret indhold fra internettet.

Kommissionen vil også fortsat **støtte forebyggelsen af radikaliserings i medlemsstaterne**. På det stiftende møde i styringsrådet for Unionens indsats for at forebygge og bekæmpe

¹¹ COM(2018) 640 final af 12.9.2018.

¹² På Det Europæiske Råds møde den 22.-23. juni 2017 blev industrien opfordret til at "udvikle nye teknologier og værktøjer til at forbedre den automatiske påvisning og fjernelse af indhold, som tilskynder til terroristiske aktiviteter. Dette bør i nødvendigt omfang suppleres af de relevante lovgivningsmæssige foranstaltninger på EU-plan." På sit møde den 28. juni 2018 så Det Europæiske Råd med tilfredshed på "Kommissionens hensigt om at forelægge et lovgivningsforslag, der skal forbedre påvisning og fjernelse af indhold, som tilskynder til had og til at begå terrorhandlinger".

¹³ Europa-Parlamentet opfordrede i sin beslutning af 15. juni 2017 om onlineplatforme og det digitale indre marked de berørte platforme "til at styrke foranstaltninger til bekæmpelse af ulovligt og skadeligt indhold på internettet" og opfordrede Kommissionen til at fremsætte forslag til løsning af disse problemer.

radikalisering¹⁴, der blev afholdt i Wien den 24. oktober 2018, nåede man til enighed om den årlige strategi for tiltag og initiativer på EU-plan for 2019. De strategiske prioriteter bygger på indsigter hos fagfolk (konklusioner fra højniveaukonferencen og plenarmødet afholdt af netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings den 11. og 12. oktober 2018), forskere (konferencen afholdt af netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings den 17. oktober 2018), andre EU-netværk og -initiativer (herunder navnlig det europæiske netværk for strategisk kommunikation) samt bidrag fra politiske beslutningstagere.

Som led i 2018-arbejdsprogrammet for **Fonden for Intern Sikkerhed** (politisamarbejde og forebyggelse af kriminalitet) iværksatte Kommissionen den 28. november 2018 en indkaldelse af forslag til målrettet bevilling af 5 mio. EUR til forebyggelse og bekæmpelse af radikaliserings med fokus på prioriterede områder, der er identificeret af den højtstående ekspertgruppe om radikaliserings under Kommissionen: engagement i lokalsamfundene, lokal dimension, tilgang med inddragelse af flere instanser og fokusering på unge¹⁵. Desuden vil civilsamfundsorganisationer, der søger at bekæmpe terrorbudskaber ved at fremskaffe positive alternativer, blive støttet med EU-midler gennem programmet for styrkelse af civilsamfundets aktører, der har øremærket 12 mio. EUR til at uddanne og støtte civilsamfundspartnere med henblik på at lave onlinekampagner mod terror.

Med henblik på forebyggelse af radikaliserings opfordrer Kommissionen Europa-Parlamentet til:

Initiativ i forbindelse med talen om Unionens tilstand 2018:

- at prioritere at få vedtaget sit forhandlingsmandat vedrørende lovgivningsforslaget om at forebygge udbredelsen af **terrorrelateret onlineindhold**, så lovgivningen kan vedtages i løbet af Europa-Parlamentets nuværende valgperiode.

4. Imødegåelse af desinformation og sikring af modstandsdygtige valgprocesser

I overensstemmelse med opfordringen fra Det Europæiske Råd i juni 2018 fremlagde Kommissionen og den højtstående repræsentant i samarbejde med medlemsstaterne den 5. december 2018 en **handlingsplan**¹⁶ med yderligere specifikke forslag til en koordineret EU-indsats til håndtering af **problemet med desinformation**, herunder tilstrækkelige mandater og øgede ressourcer til de relevante strategiske kommunikationshold i EU-Udenrigstjenesten.

Derudover foretager Kommissionen tæt overvågning af gennemførelsen af de tiltag til bekæmpelse af desinformation, der blev bebudet i dens meddelelse af april 2018 om bekæmpelse af desinformation på internettet¹⁷. Den 16. oktober 2018 underskrev de første signatarer **adfærdskodeksen vedrørende desinformation** for onlineplatforme og den netbaserede reklamebranche. Dette omfatter de tre største platforme (Facebook,

¹⁴ C(2018) 5345 af 9.8.2018.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/isfp-2018-ag-ct-rad;freeTextSearchKeyword=;typeCodes=1;statusCodes=31094501,31094502;programCode=ISFP;programDivisionCode=null;focusAreaCode=null;crossCuttingPriorityCode=null;callCode=Default;sortQuery=openingDate;orderBy=asc;onlyTenders=false>

¹⁶ JOIN(2018) 36 af 5.12.2018.

¹⁷ COM(2018) 236 final af 26.4.2018.

Google/YouTube, Twitter) og internetbrowserudbyderen Mozilla samt brancheforeninger, der repræsenterer andre onlineplatforme og reklamebranchen. Kodeksen omfatter 15 forpligtelser fordelt på fem områder: 1) granskning af reklameplaceringer 2) politiske annoncer og problemorienterede annoncer 3) tjenesters integritet 4) styrkelse af forbrugerne og 5) styrkelse af forskersamfundet. Kommissionen vil foretage tæt og kontinuerlig overvågning af kodeksens gennemførelse i de første 12 måneder, navnlig i lyset af valget til Europa-Parlamentet i 2019¹⁸. I tilfælde af, at gennemførelsen og indvirkningen af adfærdskodeksen viser sig at være utilfredsstillende, kan Kommissionen foreslå yderligere tiltag, herunder af lovgivningsmæssig karakter.

For at bidrage til at sikre **modstandsdygtige valgprocesser** har Kommissionen fremlagt en række initiativer til imødegåelse af truslen om angreb mod valginfrastrukturer og kampagneinformationssystemer samt risikoen for misbrug af personoplysninger med henblik på at påvirke udfaldet af de europæiske valg. Den 12. september 2018 vedtog Kommissionen en meddelelse om sikring af frie og retfærdige valg¹⁹ og en henstilling om valgsamarbejdsnetværk, gennemsigtighed online, beskyttelse mod cybersikkerhedshændelser og bekæmpelse af desinformationskampagner i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet. Det europæiske valgsamarbejdsnetværk vil udgøre et forum for koordinering af henstillingens gennemførelse, og rådskonklusionerne vedrørende disse foranstaltninger er planlagt til primo 2019.

Sammen med meddelelsen og henstillingen fremsatte Kommissionen også en vejledning om anvendelse af EU's databeskyttelseslovgivning, der skal hjælpe relevante aktører med at opfylde deres EU-lovfæstede databeskyttelsesforpligtelser i forbindelse med valg²⁰, samt et **lovgivningsforslag om målrettet ændring af forordningen fra 2014 om finansiering af partier**²¹. Europa-Parlamentets udvalg for konstitutionelle anliggender tog stilling til sin rapport den 6. december 2018, og Europa-Parlamentet skal vedtage sit forhandlingsmandat på plenarmødet i december 2018. Kommissionen opfordrer Rådet til at vedtage sit forhandlingsmandat i december 2018, så begge medlovgivere kan indlede trepartsdrøftelser snarest for at sikre, at de foreslåede målrettede ændringer gennemføres inden valget til Europa-Parlamentet i 2019.

Den 15. og 16. oktober tilrettelagde Kommissionen en **højniveaukonference om cybertrusler mod valgprocessen** med henblik på underretning vedrørende Kommissionens igangværende arbejde med at forbedre sikkerheden og modstandsdygtigheden af valgprocesserne over for de stadig voksende cyberbaserede trusler. Konferencen samlede førende eksperter fra hele verden for at drøfte, hvordan man bedst kan følge op på eksisterende initiativer. Konferencen blev efterfulgt af en højniveauworkshop for medlemsstaterne, der havde til formål at samle nationale valgkommissioner og cybersikkerhedsmyndigheder. Det var første gang, valg- og cybersikkerhedsmyndigheder mødtes for at drøfte, hvordan man bedst kan imødegå cybertruslerne mod valgprocesser.

Kollokviet om grundlæggende rettigheder, der blev afholdt den 26.-27. november 2018, samlede højtplacerede nationale og europæiske politiske beslutningstagere, akademikere og repræsentanter for civilsamfundet, medierne, internationale organisationer og den private sektor for at drøfte demokratiet i EU i bred forstand. Kollokviets konklusioner vil understøtte

¹⁸ COM(2018) 794 af 5.12.2018.

¹⁹ COM(2018) 637 final af 12.9.2018.

²⁰ COM(2018) 638 final af 12.9.2018.

²¹ COM(2018) 636 final af 12.9.2018.

arbejdet i det europæiske valgsamarbejdsnetværk, som Kommissionen vil samle for første gang i januar.

For at imødegå desinformation og sikre modstandsdygtige valgprocesser opfordrer Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet til:

Initiativer i forbindelse med talen om Unionens tilstand 2018:

- at sikre, at de foreslåede **målrettede ændringer af forordningen om finansiering af partier** gennemføres i god tid inden valget til Europa-Parlamentet i 2019.

Hensigtserklæring 2018:

- at sørge for hurtig og beslutsom gennemførelse af tiltagene i den **fælles handlingsplan mod desinformation**, som Europa-Kommissionen fremlagde den 5. december 2018.

5. Forbedring af cybersikkerheden

Som led i de foranstaltninger, der er fastsat i den fælles meddelelse fra september 2017²² med titlen "Modstandsdygtighed, afskrækkelse og forsvar: opbygning af en stærk cybersikkerhed for EU", afholdt medlovgiverne fem treparts møder mellem den 13. september 2018 og den 10. december 2018 om den foreslåede **forordning om cybersikkerhed**²³ og opnåede politisk enighed. Forordningen, som nu vil blive formelt vedtaget og træder i kraft hurtigst muligt, styrker mandatet for EU's Agentur for Net- og Informationssikkerhed. Der etableres desuden en EU-ramme for cybersikkerhedcertificering af IKT-produkter, -tjenester og -processer.

Kommissionen glæder sig over de fremskridt, der er gjort med hensyn til lovgivningsforslaget vedrørende **andre betalingsmidler end kontanter**²⁴. Med de foreslåede regler ajourføres EU's retlige rammer for bekæmpelse af svig og forfalskning af andre betalingsmidler end kontanter, idet nye udfordringer og teknologiske udviklinger som f.eks. virtuelle valutaer og mobilbetaling tackles, hindringer for operationelt samarbejde fjernes, og forebyggelsesforanstaltninger og bistand til ofre styrkes. Trepartsdrøftelserne blev indledt i september 2018, idet det seneste treparts møde blev afholdt den 28. november 2018, hvor man nåede frem til en foreløbig aftale. Kommissionen opfordrer medlovgiverne til at afslutte forhandlingerne om denne foranstaltning på det næste treparts møde den 12. december 2018.

Kommissionens forslag fra september 2018 til en forordning om oprettelse af **et europæisk kompetencecenter for cybersikkerhed inden for industri, teknologi og forskning med et netværk af nationale koordinationscentre** har, med udgangspunkt i de ambitiøse initiativer fra 2017 vedrørende cybersikkerhed, til formål at støtte den teknologiske og industrielle kapacitet inden for cybersikkerhed og er en hjørnesten for et Europa, der yder beskyttelse. Dette går hånd i hånd med hovedformålet om at øge konkurrencedygtigheden i Unionens cybersikkerhedsindustri og gøre cybersikkerhed til en konkurrencemæssig fordel i andre europæiske industrier. Kommissionen henviser til de igangværende forhandlinger om programmet for et digitalt Europa og opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at vedtage deres respektive forhandlingsmandater hurtigt, så der snarest kan indledes trepartsdrøftelser.

²² JOIN(2017) 450 final af 13.9.2017.

²³ COM(2017) 477 final af 13.9.2017.

²⁴ COM(2017) 489 final af 13.9.2017.

Da cybertrusler er globale, er det helt afgørende med et internationalt samarbejde om cybersikkerhed. Den 23.-24. oktober 2018 mødtes repræsentanter fra USA's ministerium for indenlandsk sikkerhed og Europa-Kommissionen til en **workshop om tilgange til cybersikkerhedspolitik** for at undersøge mulighederne for øget samarbejde. Deltagerne identificerede en lang række muligheder for at fremme bilateralt samarbejde og opfordrede til mere operationel udveksling, hvad angår gensidig certificering af oplysninger, risikostyring i forsyningskæden, arbejdsstyrke- og kvalifikationsstyring samt forsknings- og udviklingsprioriteter inden for cybersikkerhed.

I de seneste måneder har EU-udenrigstjenesten i samarbejde med Kommissionen afholdt endnu en runde **cyberdialoger** med USA (10. september 2018), Kina (16. november 2018) og Indien (planlagt til 12. december 2018). Dialogerne omhandler gennemførelse af cybernormer, opbygning af tillid i forhold til cybersikkerhed og anvendelse af international lovgivning i cyberspace. Der er også gjort store fremskridt de seneste måneder, hvad angår gennemførelse af rammen for EU's fælles diplomatiske reaktion på ondsindede cyberaktiviteter ("**den cyberdiplomatiske værktøjskasse**")²⁵, i overensstemmelse med opfordringen fra Det Europæiske Råd i juni 2018 og dets konklusioner fra oktober 2018 vedrørende udformning af restriktive EU-foranstaltninger over for cyberangreb.

For at forbedre cybersikkerheden opfordrer Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet til:

Initiativer i forbindelse med talen om Unionens tilstand 2018:

- så hurtigt som muligt at vedtage deres forhandlingsmandat vedrørende lovgivningsforslaget om **Det Europæiske Kompetencecenter for Cybersikkerhed inden for Industri, Teknologi og Forskning og Netværket af Nationale Koordinationcentre**, så der kan gøres så store fremskridt som muligt i Europa-Parlamentets nuværende valgperiode

Andet:

- at nå til enighed i december 2018 om lovgivningsforslaget vedrørende **andre betalingsmidler end kontanter**.

6. Nedlukning af terroristernes fristeder

Effektiv efterforskning, retsforfølgning og domfældelse i forbindelse med denne type kriminalitet kræver i vidt omfang elektronisk bevismateriale. Tilgængeligheden af sådant bevismateriale er særligt vigtig ved retsforfølgning i sager om grænseoverskridende kriminalitet som f.eks. terrorisme og cyberkriminalitet. Kommissionen glæder sig over, at Rådet for Retlige og Indre Anliggender den 7. december 2018 vedtog en generel indstilling til Kommissionens forslag fra april 2018 til en forordning om forbedring af den grænseoverskridende adgang til **elektronisk bevismateriale** ved strafferetlig efterforskning²⁶. Da elektronisk bevismateriale er afgørende ved strafferetlig efterforskning af næsten alle typer kriminalitet, og på baggrund af den fælles erklæring, opfordrer Kommissionen Europa-

²⁵ Rådets dokument 9916/17.

²⁶ COM(2018) 225 final af 17.4.2018. Forhandlingerne om det ledsagende direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager (COM(2018) 226 final af 17.4.2018) vil fortsætte.

Parlamentet til at fremskynde sit arbejde med dette forslag, så det kan blive vedtaget i den nuværende valgperiode.

Angående **den internationale udvikling i forhold til elektronisk bevismateriale** følger Kommissionen med i, hvad der sker i forhandlingerne om anden tillægsprotokol til Europarådets Budapestkonvention om IT-kriminalitet, hvad angår adgang til elektronisk bevismateriale. Derudover vil en aftale med USA give juridisk klarhed for de retshåndhævende myndigheder fra begge sider og forhindre modstridende lovkrav for tjenesteydere. På ministermødet mellem EU og USA om retlige og indre anliggender den 8.-9. november 2018 i Washington understregede repræsentanter fra både EU og USA, hvor vigtigt det er for såvel retshåndhævende myndigheder som domsmyndigheder at have hurtig grænseoverskridende adgang til elektronisk bevismateriale. Kommissionen har til hensigt at foreslå fælles vedtagelse så hurtigt som muligt af to henstillinger om forhandling af direktiver vedrørende disse to internationale aspekter, under hensyn til de fremskridt, der er gjort i drøftelserne af forslagene vedrørende elektronisk bevismateriale, og under hensyn til behovet for tilstrækkelig klarhed om parametrene og sikkerhedsforanstaltningerne for de fremtidige interne ordninger i EU.

I betragtning af, hvor vigtigt det er, at retshåndhævende myndigheder har adgang til finansielle oplysninger, vedtog Kommissionen i april 2018 et lovgivningsforslag om at **lette brugen af finansielle og andre oplysninger** med henblik på forebyggelse, afsløring, efterforskning og retsforfølgning af alvorlige strafbare handlinger²⁷. Formålet med dette forslag er at give udpegede retshåndhævende myndigheder og kontorer for inddrivelse af aktiver direkte adgang til bankkontooplysninger i nationale centrale registre over bankkonti samt styrke samarbejdet mellem nationale finansielle efterretningsenheder og retshåndhævende myndigheder. Den 21. november 2018 vedtog Rådet en generel indstilling til foranstaltningen. Efter vedtagelsen af rapporten i Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender den 3. december 2018 forventes Europa-Parlamentet at vedtage sit forhandlingsmandat på plenarmødet i december 2018. Kommissionen glæder sig over de fremskridt, der er gjort, og opfordrer medlovgiverne til at gennemføre de interinstitutionelle forhandlinger snarest for at nå til enighed inden valget til Europa-Parlamentet.

I april 2018 fremlagde Kommissionen et lovgivningsforslag om **begrænsning af markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer**²⁸ for at begrænse adgangen til farlige udgangsstoffer til eksplosivstoffer, der kan misbruges til fremstilling af hjemmelavede sprængstoffer. Forslaget sigter mod at afhjælpe sikkerhedsmangler ved hjælp af en række foranstaltninger som f.eks. at forbyde flere kemikalier, udføre obligatorisk kontrol af strafferegistre for de personer, der ansøger om tilladelse til at købe stoffer, som er underlagt begrænsninger, og præcisere, at de regler, der gælder for økonomiske aktører, også gælder for onlinevirksomheder. Europa-Parlamentets Udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender forventes at vedtage sin rapport den 10. december 2018. I lyset af de fremskridt, der er gjort i forbindelse med denne foranstaltning, opfordrer Kommissionen Rådet til at vedtage sit forhandlingsmandat allerede i december 2018, idet de to medlovgivere opfordres til at nå til enighed i Europa-Parlamentets nuværende valgperiode.

Et andet lovgivningsforslag, som Kommissionen fremlagde i april 2018, sigter mod at styrke sikkerheden ved unionsborgeres identitetskort og ved opholdsdokumenter²⁹. Forslaget

²⁷ COM(2018) 213 final af 17.4.2018.

²⁸ COM(2018) 209 final af 17.4.2018.

²⁹ COM(2018) 212 final af 17.4.2018.

omhandler navnlig indførelse af minimumskrav til **sikkerhedselementer i identitetskort**, der skal omfatte biometriske identifikatorer (ansigtsbillede og to fingeraftryk) på en kontaktløs chip. Forslaget er anført som et udestående prioriteret forslag under Kommissionens arbejdsprogram for 2019. Den 14. november 2018 vedtog Rådet et mandat til at indlede forhandlinger med Parlamentet vedrørende forslaget. Den 3. december 2018 indvilligede Parlamentet i at indlede forhandlinger baseret på rapporten fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender. Trepartsdrøftelserne vil gå i gang snarest, og Kommissionen ønsker at støtte medlovgiverne med henblik på at få vedtaget forslaget inden det forestående valg til Europa-Parlamentet, og det ser nu realistisk ud.

For at lukke det rum, hvor terrorister opererer, opfordrer Kommissionen:

Prioriteter i den fælles erklæring:

- Europa-Parlamentet til hurtigst muligt at vedtage sit forhandlingsmandat vedrørende lovgivningsforslaget om **elektronisk bevismateriale** og indlede trepartsdrøftelser med Rådet snarest
- Europa-Parlamentet og Rådet til at nå til enighed om lovgivningsforslaget om at **lette anvendelsen af finansielle oplysninger** inden valget til Europa-Parlamentet

Andet:

- Europa-Parlamentet og Rådet til inden udgangen af 2018 at vedtage deres forhandlingsmandat vedrørende lovgivningsforslaget om **skærpet begrænsning af markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer**
- Europa-Parlamentet og Rådet til at nå til enighed vedrørende lovgivningsforslaget om forbedring af **sikkerhedselementerne i nationale identitetskort og opholdsdokumenter**, så det kan blive vedtaget inden valget til Europa-Parlamentet.

III. GENNEMFØRELSE AF ANDRE PRIORITEREDE SIKKERHEDSFORANSTALTNINGER

1. Gennemførelse af lovgivningsmæssige foranstaltninger vedrørende sikkerhedsunionen

For at få det fulde udbytte af en effektiv og ægte sikkerhedsunion er det helt afgørende, at de aftalte foranstaltninger gennemføres fuldstændigt og korrekt. Kommissionen støtter aktivt medlemsstaterne, bl.a. gennem finansiering og ved at fremme udveksling af bedste praksis. Kommissionen vil også om nødvendigt gøre fuld brug af sine traktatmæssige beføjelser til at håndhæve EU-lovgivningen, herunder eventuelt indlede traktatbrudssager.

Da fristen for gennemførelse af **EU-direktivet om passagerlisteoplysninger**³⁰ udløb den 25. maj 2018, indledte Kommissionen den 19. juli 2018 traktatbrudssager mod 14 medlemsstater for ikke at have meddelt, at de havde vedtaget national lovgivning, der fuldt ud gennemfører direktivet³¹ – et vigtigt redskab til bekæmpelse af terrorisme og grov

³⁰ Direktiv (EU) 2016/681 af 27.4.2016.

³¹ Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Luxembourg, Nederlandene, Portugal, Rumænien, Slovenien, Spanien, Tjekkiet og Østrig. Kommissionen modtager svar fra medlemsstaterne, herunder meddelelser vedrørende den pågældende lovgivning, som er ved at blive analyseret (se også fodnote 47).

kriminalitet. Siden da har 5 medlemsstater givet meddelelse om fuldstændig gennemførelse.³² Sideløbende hermed bistår Kommissionen fortsat alle medlemsstaterne i deres bestræbelser på at færdigudvikle deres systemer til passagerlisteoplysninger, bl.a. ved at fremme udveksling af information og bedste praksis.

Fristen for gennemførelse af **direktivet om bekæmpelse af terrorisme**³³ udløb den 8. september 2018. Kommissionen indledte traktatbrudssager den 21. november 2018 mod 16 medlemsstater for ikke at have meddelt, at de havde vedtaget national lovgivning, der fuldt ud gennemfører direktivet³⁴.

Fristen for gennemførelse af **direktivet om erhvervelse og besiddelse af våben**³⁵ udløb den 14. september 2018. Kommissionen indledte derfor traktatbrudssager den 22. november 2018 mod 25 medlemsstater for ikke at have meddelt, at de havde vedtaget national lovgivning, der fuldt ud gennemfører direktivet³⁶. Efter iværksættelsen af traktatbrudssager gav endnu en medlemsstat meddelelse om fuldstændig gennemførelse af direktivet³⁷.

Fristen for gennemførelse af **direktivet om databeskyttelse på retshåndhævelsesområdet**³⁸ i national ret udløb den 6. maj 2018. Kommissionen indledte derfor traktatbrudssager den 19. juli 2018 mod 19 medlemsstater for ikke at have meddelt, at de havde vedtaget national lovgivning, der fuldt ud gennemfører direktivet³⁹.

Ifølge medlemsstaternes meddelelser til Kommissionen er **direktivet om sikkerhed for net- og informationssystemer**⁴⁰ blevet gennemført fuldt ud i 21 medlemsstater og delvist i 3 medlemsstater⁴¹. Kommissionen har foretaget en indledende kontrol af 18 ud af 21 medlemsstater, og det ser umiddelbart ud til, at der er sket fuld gennemførelse. Den 19. juli 2018 indledte Kommissionen traktatbrudssager mod de 17 medlemsstater, der ikke havde sørget for at indsende fyldestgørende meddelelser inden gennemførelsesfristen den 9. maj 2018⁴².

³² Bulgarien, Frankrig, Grækenland, Luxembourg og Østrig (status pr. 6. december 2018).

³³ Direktiv (EU) 2017/541 af 15.3.2017.

³⁴ Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Grækenland, Kroatien, Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien, Spanien, Tjekkiet og Østrig.

³⁵ Direktiv (EU) 2017/853 af 17.5.2017.

³⁶ Belgien, Bulgarien, Cypern, Det Forenede Kongerige, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Irland, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

³⁷ Frankrig (status pr. 6. december 2018)

³⁸ Direktiv (EU) 2016/680 af 27.4.2016.

³⁹ Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Kroatien, Letland, Litauen, Luxembourg, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien, Spanien, Tjekkiet og Ungarn. Kommissionen modtager svar fra medlemsstaterne, herunder meddelelser vedrørende den pågældende lovgivning, som er ved at blive analyseret (se også fodnote 51).

⁴⁰ Direktiv (EU) 2016/1148 af 27.4.2016.

⁴¹ Bulgarien, Cypern, Danmark, Det Forenede Kongerige, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Irland, Italien, Kroatien, Malta, Nederlandene, Polen, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet og Tyskland har givet meddelelse om fuldstændig gennemførelse. Letland, Litauen og Ungarn indsendte meddelelse om delvis gennemførelse (status pr. 6. december 2018).

⁴² Belgien, Bulgarien, Danmark, Frankrig, Grækenland, Irland, Kroatien, Letland, Litauen, Luxembourg, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, Spanien, Ungarn, og Østrig. Kommissionen modtager svar fra medlemsstaterne, herunder meddelelser vedrørende den pågældende lovgivning, som er ved at blive analyseret (se også fodnote 48).

Senest den 9. november 2018 skulle medlemsstaterne indsende oplysninger til Kommissionen om de såkaldte operatører af væsentlige tjenester, der er identificeret på deres respektive territorier, som led i gennemførelsen af direktivet om sikkerhed for net- og informationssystemer. Der er tale om offentlige og private enheder, som i henhold til direktivets bestemmelser skal sørge for sikring af deres netværk og informationssystemer og rapportere om alvorlige hændelser. Indtil videre har 19 medlemsstater delt deres feedback med Kommissionen, og 16 har indsendt de relevante oplysninger til Kommissionen⁴³. Kommissionen vil nu vurdere de indkomne input for at udarbejde en rapport om konsistensen i den tilgang, som medlemsstaterne har haft i identifikationsprocessen.

Kommissionen er også i færd med at vurdere gennemførelsen af **det fjerde direktiv om bekæmpelse af hvidvask af penge**⁴⁴ og arbejder på at sikre, at reglerne anvendes i praksis. Kommissionen har indledt traktatbrudssager mod 21 medlemsstater for ikke at have meddelt, at de har vedtaget national lovgivning, der gennemfører direktivet⁴⁵. Den vil om nødvendigt fortsat gøre brug af sine beføjelser for at sikre fuldstændig gennemførelse af dette direktiv. Som supplement til dette direktiv er nye strafferetlige foranstaltninger til bekæmpelse af pengehvidvask trådt i kraft i EU den 3. december 2018. Det nye direktiv⁴⁶ vil harmonisere definitionen af lovovertrædelser og sanktioner i forbindelse med pengehvidvask ved at sørge for lige strenge straffe i hele EU med en fængselsstraf på mindst 4 år. Medlemsstaterne har 24 måneder til at gennemføre dette direktiv og indsende meddelelse om det til Kommissionen.

Kommissionen opfordrer alle medlemsstater til fuldt ud at gennemføre og anvende alle de EU-foranstaltninger og -instrumenter, der er vedtaget som led i sikkerhedsunionen.

Da gennemførelsesfristerne er udløbet, har Kommissionen indledt traktatbrudssager og opfordrer medlemsstaterne til hurtigst muligt at træffe de nødvendige foranstaltninger til fuldt ud at gennemføre følgende direktiver i national ret og meddele dette til Kommissionen:

- **EU-direktivet om passagerlisteoplysninger**, hvor 6 medlemsstater stadig mangler at give meddelelse om gennemførelse i national ret, og hvor 3 medlemsstater mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse⁴⁷
- **direktivet om sikkerhed for net- og informationssystemer**, hvor 4 medlemsstater stadig mangler at give meddelelse om gennemførelse i national ret, og hvor 3 medlemsstater mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse⁴⁸
- **direktivet om bekæmpelse af terrorisme**, hvor 7 medlemsstater stadig mangler at give meddelelse om gennemførelse i national ret, og hvor 9 medlemsstater mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse⁴⁹

⁴³ Cypern, Danmark, Det Forenede Kongerige, Estland, Finland, Frankrig, Kroatien, Litauen, Nederlandene, Polen, Portugal, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og Ungarn (status pr. 6. december 2018).

⁴⁴ Direktiv (EU) 2015/849 af 20.5.2015.

⁴⁵ Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Irland, Kroatien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Spanien og Østrig.

⁴⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1673 af 23. oktober 2018 om strafferetlig bekæmpelse af hvidvask af penge.

⁴⁷ Cypern, Finland, Nederlandene, Portugal, Rumænien og Spanien mangler at give meddelelse om gennemførelse. Estland, Slovenien og Tjekkiet har givet meddelelse om delvis gennemførelse, men mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse (status pr. 6. december 2018).

⁴⁸ Belgien, Luxembourg, Rumænien og Østrig mangler at give meddelelse om gennemførelse. Litauen, Letland og Ungarn har givet meddelelse om delvis gennemførelse, men mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse (status pr. 6. december 2018).

- **direktivet om erhvervelse og besiddelse af våben**, hvor 19 medlemsstater stadig mangler at give meddelelse om gennemførelse i national ret, og hvor 5 medlemsstater mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse⁵⁰
- **direktivet om databeskyttelse på retshåndhævelsesområdet**, hvor 11 medlemsstater stadig mangler at give meddelelse om gennemførelse i national ret, og hvor 2 medlemsstater mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse⁵¹, og
- **det fjerde direktiv om bekæmpelse af hvidvask af penge**, hvor 3 medlemsstater mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse⁵².

2. Beredskab og beskyttelse

Et år efter vedtagelsen af Kommissionens handlingsplan for 2017 vedrørende **beskyttelse af det offentlige rum**⁵³ er der gjort store fremskridt i gennemførelsen af planen på alle områder, med særligt fokus på at udforme retningslinjer og sikre EU-midler til støtte af medlemsstaterne.

Offentlige myndigheder og private operatører har afholdt 6 møder for at udveksle god praksis og dele oplysninger om, hvordan de hver især kan styrke sikkerheden i forskellige typer offentlige rum, herunder hoteller, indkøbscentre, transportcentre, sportsstadier og kulturcentre. Såvel offentlige myndigheder som private operatører tager initiativer til at styrke sikkerheden på deres områder, men møderne har vist, at der stadig er udfordringer og mangler. Mens nogle sektorer har en veludviklet sikkerhedskultur, er der andre, der først nu sørger for en mere systematisk tilgang til beskyttelse af deres områder. EU's operatørforum, der ledes af Kommissionen, og som skal tilskynde til offentlig-private sikkerhedspartnerskaber, afholdt et møde den 26. november 2018, der omfattede alle sektorer. Deltagerne tog positivt imod retningslinjerne fra Kommissionens tjenestegrene, hvad angår god praksis for foranstaltninger, som private operatører og offentlige myndigheder bør træffe for at styrke sikkerheden i det offentlige rum.

Efter Kommissionens tekniske workshop med byplanlæggere og lokale sikkerhedsmyndigheder fra europæiske byer, der blev afholdt i juni 2018, udarbejdede Kommissionens Fælles Forskningscenter to rapporter med kortlægning af eksisterende vejledningsmateriale vedrørende beskyttelse af og barrieresystemer i det offentlige rum. De første europæiske retningslinjer for valg af egnede barriereløsninger er også blevet udarbejdet,

⁴⁹ Bulgarien, Cypern, Grækenland, Luxembourg, Malta, Polen og Rumænien mangler at give meddelelse om gennemførelse. Belgien, Estland, Kroatien, Litauen, Portugal, Slovenien, Spanien, Tjekkiet og Østrig har givet meddelelse om delvis gennemførelse, men mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse (status pr. 6. december 2018).

⁵⁰ Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Grækenland, Irland, Letland, Luxembourg, Nederlandene, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tyskland, Ungarn og Østrig mangler at give meddelelse om gennemførelse. Det Forenede Kongerige, Litauen, Malta, Portugal og Tjekkiet har givet meddelelse om delvis gennemførelse, men mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse (status pr. 6. december 2018).

⁵¹ Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Grækenland, Letland, Nederlandene, Polen, Rumænien, Slovenien og Spanien mangler at give meddelelse om gennemførelse. Portugal og Tjekkiet har givet meddelelse om delvis gennemførelse, men mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse (status pr. 6. december 2018).

⁵² Luxembourg, Rumænien og Østrig har givet meddelelse om delvis gennemførelse, men mangler at give endelig meddelelse om gennemførelse. De resterende 18 medlemsstater har givet meddelelse om fuldstændig gennemførelse, og Kommissionens vurdering er i gang (status pr. 6. december 2018).

⁵³ COM(2017) 612 final af 18.10.2017.

og de hjælper byplanlæggerne med at forbedre sikkerheden i byerne uden at gøre bymidterne til fæstninger.

Dette arbejde støttes også af **EU-midler**. Ved forslagsindkaldelsen fra Fonden for Intern Sikkerhed (Politi) i 2017 blev der udvalgt 8 projekter med fokus på beskyttelse af det offentlige rum, herunder koncepter for sikkerheden i byerne, forbedring af sikkerheden gennem design, beskyttelse mod bevidst påkørsel med køretøjer, forbedring af beskyttelsesniveauet i togdriften og udvikling af undervisningskoncepter og kampagner, der kan øge bevidstheden. Yderligere tiltag vil blive finansieret i forbindelse med forslagsindkaldelsen fra Fonden for Intern Sikkerhed (Politi) i 2018⁵⁴. Der er også offentliggjort en forslagsindkaldelse under initiativet for nyskabende foranstaltninger i byerne som led i Den Europæiske Fond for Regionaludvikling⁵⁵, der stadig er åben, for at finde innovative løsninger og imødegå sikkerhedsproblemerne i bymiljøerne. Derudover er en forslagsindkaldelse vedrørende dedikeret forskning blevet inkluderet i Horizon 2020-arbejdsprogrammet for sikre samfund 2018-2020 med det formål at udvikle innovative løsninger til beskyttelse af det offentlige rum.

I overensstemmelse med opfordringen fra Det Europæiske Råd på det møde i marts og oktober 2018 har Kommissionen intensiveret sine **tiltag til bekæmpelse af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare trusler** samt sit samarbejde med medlemsstaterne, navnlig hvad angår kemiske trusler. Kommissionens og medlemsstaternes eksperter har udarbejdet en fælles liste over problematiske kemiske stoffer og vil nu samarbejde med producenterne om at forbedre detektionsevnerne. Kommissionen er også gået i dialog med den private sektor for at udforske mulighederne for at reducere terroristernes adgang til kemiske stoffer, der kan anvendes som udgangsstoffer til kemiske angreb. Kommissionen er også i færd med at gennemføre en uddannelseskampagne i sit dedikerede uddannelsescenter for nuklear sikkerhed for at lære nationale retshåndhavende myndigheder at detektere radiologiske og nukleare materialer. Mere end 100 politifolk vil træne med avanceret udstyr og konkrete nukleare materialer for at være bedre forberedt på et eventuelt "beskidt" (radiologisk) bombeangreb.

Som opfølgning på konklusionerne fra Det Europæiske Råd i juni 2018 vedtog Udenrigsrådet den 15. oktober 2018 en **ny ordning for restriktive foranstaltninger** for at imødegå anvendelse og udbredelse af kemiske våben. Dermed kan EU indføre sanktioner i form af forbud mod rejser til EU og indefrysning af aktiver for personer og enheder, der er involveret i udvikling og anvendelse af kemiske våben, uanset nationalitet og sted⁵⁶.

Fra den 5.-23. november 2018 gennemførte EU og NATO den **hybride EU/NATO-øvelse** som en parallel og samordnet øvelse. Formålet var – i et fejlsikret miljø – at forbedre og styrke EU's evne til at reagere på en kompleks krise af hybrid art med en intern og en ekstern dimension samt forbedre samarbejdet med NATO. Øvelsen omfattede relevante EU-institutioner og -organer, idet 25 medlemsstater plus Norge og 8 EU-agenturer deltog. Schweiz fungerede som observatør.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/internal-security-fund-police/union-actions_en – forslagsindkaldelsen er åben indtil 16. januar 2019.

⁵⁵ <https://www.uia-initiative.eu/en/urban-security> – forslagsindkaldelsen er åben indtil 31. januar 2019.

⁵⁶ Rådets forordning (EU) 2018/1542 af 15. oktober 2018 om restriktive foranstaltninger mod spredning og brug af kemiske våben.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1542>

Med hensyn til **beredskab og beskyttelse** opfordrer Kommissionen:

- medlemsstaterne til at arbejde hen imod fuldstændig gennemførelse af handlingsplanen for at styrke beredskabet mod kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare risici senest ved udgangen af 2019
- medlemsstaterne og den private sektor til at intensivere samarbejdet om at forbedre beskyttelsen af det offentlige rum og arbejde hen imod fuldstændig gennemførelse af handlingsplanen om beskyttelse af det offentlige rum.

3. Sikkerhedsforskning

EU's sikkerhedsforskning er en af byggestenene i sikkerhedsunionen og muliggør innovation inden for teknologi og viden, der er helt afgørende for at kunne udvikle vores evner til at imødegå de aktuelle sikkerhedsudfordringer, forudse morgendagens trusler og bidrage til en mere konkurrencedygtig europæisk sikkerhedsindustri. Dette er særdeles vigtigt, da der er behov for at tage hensyn til strategiske sikkerhedsspørgsmål, f.eks. hvad angår forsyningskæden inden for digital infrastruktur og teknologiske komponenters oprindelse.

Sammenholdt med andre områder er EU-finansiering helt afgørende for sikkerhedsforskning, idet den tegner sig for ca. 50 % af alle de offentlige midler, der går til sikkerhedsforskning på EU-plan og nationalt plan⁵⁷. Siden påbegyndelsen af sikkerhedsforskning på EU-plan i 2007 har EU bidraget med mere end 2 mia. EUR til finansiering af over 400 projekter, bl.a. på områder, der er forbundet med udvikling af EU-politikker, f.eks. lufthavnsscannere, avanceret kriminalteknik, værktøjer til imødegåelse af onlineradikalisering, metoder til indsamling af elektronisk bevismateriale i strafferetlige sager samt teknologier til første responsenheder. Fremtidens teknologiske tendenser som f.eks. kunstig intelligens, kognitive systemer og dataanalyse er også godt repræsenteret i de igangværende projekter.

Nylige projekter har demonstreret, at der er direkte forbindelse mellem forskning og gennemførelse og udvikling af politikker, bl.a. med hensyn til grænsesikkerhed og styring af forsyningskæden⁵⁸, håndtering af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare risici⁵⁹, håndtering af elektronisk bevismateriale⁶⁰ og farvandsovervågning⁶¹.

⁵⁷ Kun 8 medlemsstater har erklæret, at de har etableret et struktureret nationalt sikkerhedsforskningsprogram.

⁵⁸ CORE-projektet var banebrydende, hvad angår anvendelse af blockchaintechnologi inden for styring af forsyningskæden. Flere større logistikvirksomheder, f.eks. MAERSK-IBM, Seacon Logistics og Royal Flora Holland, videreudvikler de opnåede resultater i CORE-projektet, når de udformer deres internetbaserede logistiksystemer (projekt-id 603993, FP7-SEC-2013-1, start 1.5.2014) – se mere på: https://cordis.europa.eu/project/rcn/188515_en.html

⁵⁹ TOXITRIAGE-projektet tilvejebragte et letanvendeligt detektionssystem for kemiske og biologiske trusler og en effektiv koordinationsmekanisme ved triage af ofre, hvor forskellige typer første responsenheder inddrages (projekt-id 653409, H2020-DRS-2014, start 1.9.2015) – se mere på: https://cordis.europa.eu/project/rcn/194860_en.html

⁶⁰ EVIDENCE-projektet definerede en køreplan med angivelse af strategier, mål og tiltag til udformning af en fælles europæisk ramme for korrekt og harmoniseret håndtering af elektronisk bevismateriale. Resultaterne blev anvendt som input til den indledende fase af konsekvensanalysen af Kommissionens lovgivningsforslag på området (projekt-id 608185, FP7-SEC-2013-1, start 1.3.2014) – se mere på: https://cordis.europa.eu/project/rcn/185514_en.html

⁶¹ CLOSEYE-projektet var det første eksempel på, hvordan EU-finansieret forskning kan bygge bro mellem identificeringen af en kapacitetssmangel og anvendelse af teknologiske løsninger til at afhjælpe en sådan

I betragtning af sikkerhedssektorens særlige karakter (hvor markedet primært er repræsenteret af offentlige myndigheder) kan tilstrækkelig inddragelse af forskningsresultater kun sikres, hvis forskning anerkendes som en af byggestenene i en bredere proces til udvikling af kapacitet, som samler politiske beslutningstagere, fagfolk, industrien og den akademiske verden. Det er helt afgørende at inddrage alle interessenter på et tidligt tidspunkt for at kunne identificere kapacitetsmanglerne og definere de kapacitetsprioriteter, der kan udløse krav til forskning, når der er brug for det. Kommissionen samarbejder tæt med alle relevante interessenter for at fremme denne tilgang.

For at øge bevidstheden om resultaterne blev der den 5-6. december 2018 afholdt et **sikkerhedsforskningsarrangement**, der samlede ca. 900 interessenter fra hele Europa i Bruxelles, for at demonstrere betydningen af EU-finansieret sikkerhedsforskning. Samme uge blev der afholdt et møde i brugerfællesskabet vedrørende trygge, sikre og modstandsdygtige samfund med dedikerede paneler, der drøftede en række emner inden for sikkerhedsforskning, ligesom man afholdt det årlige møde i det internationale forum til fremme af innovation for første responsenheder.

I forbindelse med sit forslag vedrørende det kommende rammeprogram for forskning og innovation (Horizon Europe, en del af den næste flerårige finansielle ramme, der omfatter 2021-2027) understregede Kommissionen, at sikkerhedsforskning fortsat bør være en vigtig prioritet. Horizon Europe-programmet har til formål at opnå større komplementaritet med andre forskningsprogrammer, f.eks. på forsvarsområdet, samt synergier med relaterede finansieringsprogrammer som f.eks. Fonden for Intern Sikkerhed, Fonden for Integreret Grænseforvaltning, herunder instrumentet for grænseforvaltning og visa, programmet for et digitalt Europa og regionale fonde. Programmet sigter også mod at styrke EU-agenturenes og fagfolkenes rolle i hele forskningscyklussen.

Den 7. december 2018 vedtog Kommissionen en meddelelse og en koordineret handlingsplan⁶² vedrørende samarbejde inden for **kunstig intelligens**, som imødekommer behovet for at maksimere fordelene ved kunstig intelligens i sikkerhedssektoren, herunder hos politimyndigheder og i erhvervslivet. Med den koordinerede handlingsplan har Kommissionen til hensigt at omsætte principperne til praksis i konkrete foranstaltninger, der skal gennemføres af Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab. Alle tre sikkerhedsaspekter af kunstig intelligens⁶³ har en fremtrædende plads i alle tiltagene, lige fra forskning i til markedsføring af sådanne teknologier.

Kommissionen ønsker at forankre drøftelsen af risiciene og mulighederne ved kunstig intelligens i en bredere udviklingsstrategi for sikkerhed, idet der skal tages hensyn til de forskellige scenarier, behov, mangler og alternativer, der er specifikke for det enkelte sikkerhedsområde. Derudover ønsker Kommissionen at drøfte med udvalget for programmet

mangel. Med udgangspunkt i tidligere EU-finansieret forskning inden for søgrænseovervågning resulterede dette projekt i løsninger til bedre detektering, identificering og sporing af små både på havet. Myndighederne i 2 medlemsstater (Spanien og Portugal) har således iværksat et indkøbsinitiativ baseret på CLOSEYE-resultaterne. Spanien har taget instrumentet for finansiell støtte til forvaltning af de ydre grænser og den fælles visumpolitik i anvendelse og udnytter på den måde synergierne mellem disse forskellige EU-midler fuldt ud (projekt-id 313184, FP7-SEC-2012-1, start 1.4.2013) – se mere på: https://cordis.europa.eu/project/rcn/108227_en.html

⁶² COM(2018) 795 final af 7.12.2018.

⁶³ Cybersikkerheden ved teknologier, der er baseret på kunstig intelligens, udnyttelsen af kunstig intelligens til sikkerhedsformål, herunder forebyggelse, afsløring og efterforskning af strafbare handlinger og terrorisme samt forebyggelse af ondsindet og kriminel anvendelse af kunstig intelligens.

vedrørende sikre samfund, om en relevant foranstaltning, der allerede er defineret i arbejdsprogrammet for 2020 (Horizon 2020), eventuelt kan inkluderes.

Med henblik på **sikkerhedsforskning** vil Kommissionen:

- mellem marts 2019 og august 2019 iværksætte indkaldelse af forslag for 2019 i forbindelse med Horizon 2020-programmet for sikre samfund.

4. Den eksterne dimension

EU havde værdifulde drøftelser med USA på **ministermødet mellem EU og USA om retlige og indre anliggender** den 8. og 9. november 2018 i Washington, hvor parternes ønske om fælles imødegåelse af fælles problemer inden for retlige og indre anliggender blev bekræftet. Der var enighed om, at det er meget vigtigt at sikre effektiv deling af oplysninger i bestræbelserne på at bekæmpe terrorisme. EU og USA understregede også vigtigheden af at dele passagerlisteoplysninger som et redskab til forebyggelse af terroristrejser og aftalte at forberede sig på en fælles evaluering i 2019 i henhold til bestemmelserne i EU's og USA's aftale vedrørende passagerlisteoplysninger. Derudover påpegede EU og USA igen, at de prioriterer det meget højt at bekæmpe IT-kriminalitet og forbedre cybersikkerheden. Parterne blev enige om at udforske muligheden for en aftale mellem EU og USA om elektronisk bevismateriale. Den Europæiske Union og USA anerkendte også behovet for at skærpe deres tiltag til imødegåelse af de problemer, der er forbundet med, at terrorister bruger internettet til at styre og inspirere til angreb, samtidig med at privatpersoners rettigheder, herunder ytringsfriheden, respekteres. Parterne anerkendte, at valgsystemerne i demokratiske lande står over for hidtil usete udfordringer, der kræver samarbejde og udveksling af bedste praksis mellem ligesindede lande. Den Europæiske Union og USA aftalte at have en regelmæssig dialog om disse emner, med start ved det næste møde på højt embedsmandsplan i 2019⁶⁴.

Forhandlingerne mellem EU og Canada om en **revideret passagerlisteaftale** fortsatte. Kommissionen vil fortsat regelmæssigt tale med Rådet og Europa-Parlamentets Udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender om de fremskridt, der gøres på området.

Den 30. november 2018 fandt den første runde forhandlinger sted om en aftale mellem EU og Tyrkiet vedrørende udveksling af personoplysninger mellem Europol og de tyrkiske kompetente myndigheder for bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og terrorisme. Kommissionen er også i kontakt med de israelske myndigheder med henblik på at indlede en første runde forhandlinger med Israel. Den 3. december 2018 blev der afholdt et møde mellem EU og repræsentanter fra Algeriet, Egypten, Jordan, Libanon, Marokko og Tunesien, hvor man drøftede et muligt fremtidigt samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder i disse lande og Europol, bl.a. via samarbejdsordninger og mulige aftaler om udveksling af personoplysninger.

EU har fortsat gennemført **dialoger om terrorbekæmpelse** med partnerlande. Ved EU's og Indiens dialog om terrorbekæmpelse i Bruxelles den 12. november 2018 drøftede man udveksling af oplysninger, terroristers brug af internettet og et muligt samarbejde med Europol. Ved EU's og Pakistans dialog om terrorbekæmpelse i Bruxelles den 29. november

⁶⁴

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/11/09/joint-eu-u-s-statement-following-the-eu-u-s-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/#>

2018 drøftede man indsatsen til bekæmpelse af terrorfinansiering inden for rammerne af Den Finansielle Aktionsgruppe. Ved EU's og Algeriets dialog om terrorbekæmpelse og regional sikkerhed, der blev afholdt den 12. november 2018 i Algier under ledelse af den højtstående repræsentant og næstformand Mogherini, drøftede man indsatsen for at genoprette sikkerheden i Libyen og Sahel. Et første møde på højt embedsmandsplan mellem EU og Kuwait blev afholdt i Bruxelles den 27. november 2018 for at drøfte muligheden for yderligere udveksling og et muligt fremtidigt samarbejde inden for bekæmpelse af terrorisme, organiseret kriminalitet og cybersikkerhed.

I november 2018 blev irakiske militære og retshåndhævende aktører for første gang trænet i indsamling af bevismateriale fra kampladser på NATO's ekspertisecenter for *Stability Policing* i Vicenza (Italien) ved et træningscenter for militærpoliti. Træningen indgår i et treårigt EU-INTERPOL-NATO-projekt, der har til formål at sikre, at personer, som forbindes med alvorlig kriminalitet og terrorisme i konfliktzoner, retsforfølges. Der er tale om et konkret EU-projekt om kapacitetsopbygning inden for lovmedholdelig indsamling af beviser på kriminalitet begået af Islamisk Stats krigere, et projekt, der med tiden kan være med til at forbedre det internationale samarbejde mellem Iraks og EU's retshåndhævende myndigheder.

IV. KONKLUSION

Det fremgår af rapporten, at der er gjort store fremskridt i arbejdet med at opbygge en effektiv og ægte sikkerhedsunion, men den understreger også den fortsatte nødvendighed af, at medlovgiverne og medlemsstaterne gør en større indsats for at færdiggøre lovgivningsprocesser og gennemføre vedtagne foranstaltninger med henblik på at give EU-borgerne en styrket intern sikkerhed. Med valget til Europa-Parlamentet i maj 2019 vil de kommende uger være afgørende for at gøre yderligere fremskridt inden for udvikling og iværksættelse af relevante sikkerhedspolitiske tiltag på EU-plan.